

Dragi sugrađani,

Mnogi od nas su doživjeli neki neugodan događaj pri kojem su trebali pomoć neke od specijaliziranih službi. Ponekad događaj toliko snažno psihološki djeluje da je potrebno vrijeme za snalaženje i pozivanje pomoći. Kako bismo bolje reagirali u takvim stresnim događajima potrebna je prethodna priprema. Nadamo se da će Vam ovaj tekst pomoći ako se kojim slučajem nađete u takvoj situaciji.

Preporučamo da pažljivo proučite ove kratke Upute, za koje smo uvjereni da će Vam pomoći u pravilnom postupanju, pružanju pomoći drugima i djelotvornoj suradnji s nadležnim službama u slučaju nesreće. Proučite ih i s njima upoznajte svoje bližnje.

Svi građani Republike Hrvatske su tijekom školovanja dobili osnovna saznanja o samozaštiti koja se temelji na poduzimanju elementarnih mjera zaštite u okolini u kojoj žive i rade. Osim toga, briga o sigurnosti i neugrožavanju drugih ljudi i imovine je obveza svakog čovjeka, pa stoga i više Zakona reguliraju tu problematiku. Ulaganja u sigurnost opravdana su s ekonomskog i društvenog stajališta, te ulazi u domenu tehničke kulture svakog čovjeka i društva. Osobni primjer i odnos odraslih prema toj problematici od ključnog su značaja za ovladavanje i prihvaćanje sigurnosnih mjera kod naše djece.

Prevenција požara

Vodite pozornost o zapaljivim tvarima, plinskim bocama i pravilno ih skladištite sukladno propisima.

Educirajte svoju djecu i obitelj o osnovnim mjerama prevencije požara, evakuaciji iz objekata i korištenja aparata za gašenje požara.

Ne ostavljajte šibice, upaljače i ostale opasne naprave na dohvata djece.

Ložišta, bojlere, plinske instalacije, posude pod tlakom, spremnike goriva, grijaća tijela i električne instalacije održavajte u ispravnom stanju i pravilno ih koristite.

Provjerite stanje zaštite od požara u svojem kućanstvu i zgradi.

Provjerite stanje zaštite od požara u svojem kućanstvu i zgradi:

- vidi li se kućni broj s ulice,
- ima li namještaja ili drugih elemenata koji otežavaju kretanje kroz hodnike i putove za evakuaciju,
- je li pravilno uskladišteno ulje za loženje i je li sustav zagrijavanja ispravan i servisiran od strane ovlaštene ustanove,
- jesu li ložišta i dimnjaci ispravni, te da li se redovito čiste,
- jesu li uklonjene nepotrebne zapaljive tvari, uzduž zgrade i u hodnicima,
- jesu li sve električne instalacije i osigurači postavljeni u skladu s propisima. **Električne instalacije ne smiju se improvizirati.** Ako se kriminalističkom obradom utvrdi da je netko stradao u požaru, nastalom poradi improviziranih instalacija, slijedi kaznena prijava za počinitelja,
- jesu li podrumski i tavanski prostori čisti i uredni. Ima li u njima lakozapaljivih tekućina, kemikalija, pirotehnike ili minsko – eksplozivnih sredstava,
- jesu li svi lakovi, boje, detergentski, pesticidi, lijekovi, a posebno otrovi i šibice izvan dosega djece,
- imate li bar jedan aparat za početno gašenje požara u kućanstvu. Aparat je potrebno

servisirati sukladno propisima i uputama proizvođača,

- da li su svi članovi obitelji upoznati s korištenjem vatrogasnog aparata i da li znaju postupke spašavanja,
- ne ostavljajte bez nadzora uključena plinska i električna trošila i ostale kuhinjske uređaje,
- redovito održavajte ložišta peći na kruta goriva i dimnjake. Ukoliko **ložište ili dimnjak nisu ispravni ili očišćeni, produkti izgaranja mogu ulaziti u stambene prostore, što može biti opasno po život,**
- da li su peći i kamini s otvorenim ložištima izvedeni na pravilan način. Udaljite na sigurnu udaljenost sve gorive tvari od peći, kamina i dimnjaka,
- zgradama osigurajte nesmetan pristup vatrogasnim vozilima, čistite okućnice,
- spriječite parkiranje automobila na vatrogasnim pristupima,
- ukoliko morate obavljati radove zavarivanja, provjerite da li u blizini ima zapaljivog materijala. Uklonite ga ili osigurajte sredstvo kojim ćete moći ugasiti mogući požar,
- pazite da nitko ne skladišti bilo kakve zapaljive tekućine ili plinove u potkrovlju ili podrumu.

Planirajte sljedeće s cijelom obitelji

- poučite djecu osnovnim požarnim opasnostima, te kako će dojaviti događaj vatrogascima,
- planirajte i isprobajte sigurne i brze putove do izlaza,
- planirajte i ostale izlaze kao što su balkoni i prozori,
- planirajte kako upozoriti ostale stanare u zgradi na opasnosti i kako se mogu spasiti,
- educirajte se o korištenju aparata za gašenje požara i hidrantske mreže

DJECA I VATRA

Vatra je fascinantna i zabavna za djecu, ali IGRANJE S VATROM MOŽE BITI TRAGIČNO!

Djeca su po prirodi radoznala i jako znatiželjna za sve što je vezano uz vatru i njene pojave. Prema statističkim podacima značajniji postotak požara nastaje uslijed dječje igre zapaljivim predmetima, zapaljivim tekućinama ili pirotehničkim sredstvima.

Djeca žele vidjeti što je vatra u stanju učiniti, zbog toga vole igru sa šibicama i upaljačima. Ona također pokušavaju kopirati odrasle paleći svijeće i cigarete. Skoro svako dijete eksperimentira ili se igra s vatrom najmanje jedanput u svom znatiželjnom razdoblju života. Djecu, koja su dovoljno stara i koja mogu razumjeti uzroke i učinke vatre, treba podučiti da je vatra opasna i da može ozlijediti.

Evakuacija

Ako vas požar zatekne u zgradi, a niste u mogućnosti pogasiti požar, morate što prije izaći izvan objekta. Mogućnost napuštanja zgrade razradite i sa članovima Vaše obitelji. Kod izrade plana evakuacije vodite pozornost da svatko treba znati najmanje dva nezavisna puta za izlaz iz ugroženog prostora.

Ako živite u visokim zgradama u kojima postoji lift NIKADA ne planirajte izlaz liftom, nego isključivo stubištem.

Ako se požar naglo širi uzbunite ostale ljude u blizini.

Na otvorenom prostoru

ZNATE LI DA SVAKE GODINE U REPUBLICI HRVATSKOJ IZGORI PROSJEČNO OD 15 000 – 20 000 HEKTARA RASLINJA .ŠTETE OD POŽARA SE RAČUNAJU U DESETINAMA MILIJUNA KUNA!!!!!!

ZATO:

-NE PALITE VATRU NA OTVORENOM PROSTORU.

-LJETI JE PALJENJE BILO KAKVE VATRE NA OTVORENOM PROSTORU STROGO ZABRANJENO!

-POSEBNO SE TO ODNOSI NA PRIOBALNA I ŽITORODNA PODRUČJA GDJE JE NAGLAŠENA OPASNOST NASTANKA VEĆIH POŽARA

-ZA NEPOŠTIVANJE PROPISA O ZABRANI LOŽENJA VATRE NA OTVORENIM PROSTORIMA, POLICIJA POKREĆE PREKRŠAJNE PRIJAVE,

-ukoliko je paljenjem vatre nastala veća šteta ili opasnost po ljude i imovinu, **protiv počinitelja policija podnosi kaznenu prijavu,**

Strogo vodite pozornosti o otvorenim ložištima i roštiljima kako se požar nebi proširio na okolni gorivi materijal.

Vatra se može paliti u slučaju kampiranja ili korištenja roštilja samo na mjestima na kojima je to posebno dozvoljeno uz poduzete mjere osiguranja.

Nakon korištenja roštilja i paljenja logorske vatre, uvjerite se da je ona pravilno ugašena. Nemojte ostavljati vatru bez nadzora.

AKO IPAK DOĐE DO POŽARA U VAŠOJ BLIZINI, POSTUPITE:

- pokušajte pogasiti požar aparatima ili priručnim sredstvima, ne ugrožavajući svoju sigurnost
- **POZOVITE VATROGASCE NA BROJ 193, ILI ŽURNI POZIV ZA POMOĆ 112**
- upotrijebite aparat za početno gašenje požara i gasite požar samo ako ne ugrožavate sebe i druge
- imajte na umu da ćete moći pogasiti samo male požare u početnoj fazi. Ukoliko je požar u razbuktanoj fazi, toplina i produkti izgaranja onemogućavaju pristup.
- pokrenite evakuaciju ljudi na siguran način i najkraćim putem
- ne ulazite u stubište ako je ispunjeno dimom i ne koristite se dizalom, ne udišite produkte izgaranja
- držite se što niže podu. Temperatura je viša u gornjim dijelovima prostorije, gdje je i više produkata izgaranja, odnosno vrućeg dima.
- zatražite pomoć susjeda ili prolaznika,
- moguće posljedice događaja ne treba podcjenjivati niti precjenjivati. Djelujte tako da sprječavate paniku,
- ako poradi zadimljenosti ne možete izaći iz građevine, zatvorite sve prozore i vrata da biste spriječili ulazak dima u Vaše prostore. Ako ste u stanu čekajte vatrogasce na prozoru kako bi Vas vidjeli. Vatrogasna vozila namijenjena su i za spašavanje s visina
- ako je moguće pobrinite se da netko sačeka vatrogasce na ulazu u objekt i zapovjedniku postrojbe prenese bitne informacije, **SLIJEDITE UPUTE VATROGASCA**

- ukoliko je to moguće, pobrinite se za očuvanje tragova nesreće - požara. Namjerno uništavanje ili prikrivanje tragova može se tretirati kao kazneno djelo.
- ako se nalazite ispred prostorije unutar koje je požar u fazi tinjanja već duže vrijeme, **ne otvarajte naglo vrata**. U takvim uvjetima može doći do naglog paljenja vrućih produkata izgaranja! Gašenje prepustite vatrogascima.

Kako dojaviti požar

- POZOVITE VATROGASCE NA BROJ 193, ILI ŽURNI POZIV ZA POMOĆ 112
 - Ako zovete preko *mobitela*, potrebno je utipkati pozivni broj županije u kojoj se nalazite. Ne računajte da su već drugi dojavili o događaju.
1. govorite **polako i razgovjetno, što se dogodilo** i da li su **ljudi u opasnosti**,
 2. navedite točnu adresu mjesta nesreće i osobno **dočekajte** pomoć ako je moguće,
 3. budite spremni dati **daljnje informacije i osobne podatke (ime i prezime)**,
 4. **završite** razgovor kada Vam služba koju ste kontaktirali to **dozvoli**,
 5. **ne telefonirajte** na liniji **dok ne dođe pomoć**. Služba koju ste kontaktirali možda treba daljnje informacije.
 6. zatražite savjet što da učinite ukoliko ste u nedoumici.

Što učiniti ukoliko se zapali odjeća na osobi?

1. pristupite osobi s leđa i prekrijte tijelo prekrivačem. Polegnite osobu kako bi se spriječilo djelovanje plamena na lice i kosu,
2. ugušite požar počevši od glave na niže, na način da omotate osobu u prekrivač (od pamuka ili vune) ili kaput. **Oslobodite dišne organe** da osoba može disati,
3. ukoliko su se odjeća i prekrivač zalijepili za tijelo osobe, **ne skidajte ništa na silu**. Ukoliko je to moguće skinute nakit prije oticanja opečenih dijelova,
4. ako je to moguće opečeni dio odmah stavite **pod tekuću hladnu vodu 10 do 15 minuta**. Nakon hlađenja treba prekriti opečeno mjesto **sterilnom gazom ili zavojem za opekline** (srebrna strana ide na opeklinu). Nikad ne nanosite bilo kakve masti i ne stavljajte led na opečeno mjesto,
5. unesrećenom s većim opeklinama treba dati piti tekućine,
6. ako Vaša vlastita odjeća počne gorjeti, stanite, legnite na pod i pokušajte zaustaviti gorenje odjeće na način da se kotrljate po podu ili prekrijte plamen pokrivačem. Trčanje samo raspiruje vatru.
7. Zaštitite lice.

Ako vatra zahvati Vašu odjeću

Stanite i kotrljajte se po podu - sve dok se vatra ne ugasi ili prekrijte plamen pokrivačem. Trčanje samo raspiruje vatru.

Nikad ne nosite komotnu i široku odjeću (rukave) u blizini plinskih kuhala, otvorene vatre ili grijalica. Uvijek nosite uske rukave kad god trebate naložiti otvoreni kamin, peć ili prići plinskom štednjaku. Zapamtite da je sintetička odjeća zapaljivija od pamučne i vunene.

Pušenje u krevetu je također opasno, osobito ako je osoba pod utjecajem alkohola.

Ukoliko se zapali ulje u loncu ili tavi:

1. isključite plin i/ili struju na štednjaku i kuhinjsku napu,
2. zaštitite ruke, glavu i otkrivene dijelove tijela,
3. prekrijte požar poklopcem ili vatrootpornim pokrivačem,
4. ne ulijevajte vodu u vruće ulje, **TO JE VRLO OPASNO** - doći će do rasprskavanja goruće masti i ulja i proširenja požara! Obično tada nastaju i teške opekline za osobe u blizini.

Što učiniti ukoliko se zapali televizor, stroj za pranje rublja ili neki drugi kućanski električni uređaj?

Postupite na sljedeći način:

1. ukoliko je to moguće stavite uređaj u beznaponsko stanje (izvadite utikač iz utičnice ili prekinite strujni krug na osiguraču),
2. koristite za gašenje aparate s ugljičnim dioksidom ili prahom. Ugušite požar prekrivanjem. Prekrivači ne smiju biti od sintetičkih materijala, nego od pamuka ili vune,
3. ne koristite vodu za gašenje požara ukoliko je uređaj pod naponom. Vodom mogu gasiti samo osposobljene i na odgovarajući način zaštićene osobe uz određeni razmak od uređaja pod naponom,
4. ukoliko vam je jedina alternativa za gašenje kućanskog uređaja pod naponom ostala voda, postupite na sljedeći način: obucite suhe visoke čizme i gumene rukavice, vodu raspršujte u sitnije čestice i zauzmite razmak od uređaja više od 10 metara. Ne ulazite u zonu gdje ste polijevali s vodom,
5. gašenje svih drugih visokonaponskih električnih uređaja (transformatori, rasklopna postrojenja) prepustite vatrogascima. Ne približavajte se na razmak manji od 15 metara od takvog uređaja.

Požar automobila

Požar na automobilu uglavnom nastaje poradi starih ili oštećenih instalacija (kratki spoj) ili uslijed kvara na sustavu za gorivo. Ukoliko se požar dogodi dalje od vatrogasne postrojbe ili na otvorenoj cesti, jedino rješenje je gašenje s aparatom. Imajte na umu da je razvoj požara vrlo brz, te ako dođe u razbuktanu fazu, za gašenje će trebati više sredstava. Bez obzira na starost vozila, savjetujemo da na pristupačnom mjestu u automobilu imate aparat za početno gašenje požara s prahom ili halonom.

Osjetili ste karakterističan miris paljevine u vozilu. Postupite na sljedeći način:

- zaustavite vozilo tako da ne ugrožavate promet,
- zaustavite rad motora,
- pripremite aparat za gašenje,
- pažljivo podižite haubu, kako vas ne bi zahvatilo eventualno razbuktavanje požara,
- usmjerite sredstvo za gašenje u žarište požara,
- otpojite kleme akumulatora, ukoliko je to moguće,
- izvijestite vatrogasce.

Požari raslinja

Ako dođe do požara raslinja u Vašoj blizini, **postupite na sljedeći način:**

- pokušajte djelovati na požar kako je već opisano i pozovite vatrogasce,
- ako ste u zoni utjecaja požara koji je u početnoj fazi, aktivno se uključite u njegovo gašenje priručnim sredstvima, za što može poslužiti zemlja, pijesak, prekrivač (vuneni ili

pamučni), lopata, mokra metla i grana sa zelenim lišćem. Pritom uvijek vodite pozornost o vlastitoj sigurnosti i mogućem odstupanju od požara,

- u slučaju ozbiljne ugroženosti evakuirajte djecu, starije osobe i osobe koje je uhvatila panika,
- ako je kuća sigurna od požara i ne postoji mogućnost paljenja krovništva ostanite u objektu. Na taj način ste zaštićeni od zračenja topline i produkata izgaranja. Zatvorite prozore kako dim ne bi ušao u unutrašnjost objekta. Vodom navlažite objekt i okućnicu. **Uklonite gorivi materijal oko kuće** (granje, korov, raslinje),
- obratite pozornost na krovništvo i tavanke prostore, budući je na tim mjestima najveća mogućnost zapaljenja gorive tvari,
- ukoliko posijete raslinje oko kuće, uklonite ga što dalje,
- zatvorite dotok plina. Napunite što više posuda s vodom i stavite ih na dohvat ruke,
- ukoliko ipak trebate proći kroz zadimljenu zonu gdje postoji i utjecaj topline, dobro **procijenite da li će te moći doći do sigurnog mjesta**. Obucite vunenu ili pamučnu odjeću natopljenu vodom koja maksimalno pokriva sve dijelove tijela i visoku obuću. Time umanjujete mogućnost opekline i povreda. Pokrijte glavu, oči zaštitite, a mokrom tkaninom ili ručnikom pokrijte lice, nos i usta,
- neposredno nakon požara ne otvarajte prozore, jer još mogu doletjeti komadići žara i napraviti štetu. Od objekta se ne udaljavajte još nekoliko sati. Zaostala žarišta požara (tinjajuće panjeve, naslage treseta) nemojte ostaviti bez nadzora.

Požar čađe u dimnjaku

Zimi su česti požari čađe u dimnjaku. Tijekom godina na stjenke dimnjaka se lovi čađa, a to je osobito izraženo, ako se dimovodni kanali ne čiste na odgovarajući način. Kada se zimi više loži ili puše jaki vjetar, čađa se može zapaliti. Izgara žarom uz oslobađanje velike količine topline. Ukoliko dimnjaci nisu pravilno i kvalitetno izgrađeni i ožbukani, požar se može prenijeti na drvenu konstrukciju krovništva objekta.

Zapazite li požar čađe u dimnjaku, odmah izvijestite vatrogasce. Ne ubacujte ništa u dimnjak i pripazite da se požar ne proširi na drvenu konstrukciju ili neki drugi gorivi materijal u blizini. Gasiti vodom smijete samo okolni gorivi materijal. Voda se ne smije ulijevati u dimnjak budući bi nastala nagla fizikalna eksplozija vodene pare, što je vrlo opasno po osobe u blizini. Voda se ne smije polijevati niti po vanjskim dijelovima dimnjaka poradi opasnosti od pucanja stijenki. Kada čađa izgori i dimnjak se ohladi, može se obaviti čišćenje.

Nabavite potrebnu vatrogasnu opremu i naučite njome rukovati

Mnogo puta je dokazano da su financijska sredstva uložena u prevenciju, stotinama puta manja od sredstava koja je potrebno izdvojiti za saniranje štete nakon požara. Većina požara se može relativno lako ugasiti ako se primijeti u početnoj fazi i ako je na raspolaganju ispravna vatrogasna oprema.

1. cijev za usmjeravanje mlaza vode je vrlo prikladno i jeftino sredstvo za gašenje požara u domaćinstvu,
2. vatrogasne aparate kao najrašireniju opremu za gašenje požara, možete naći u prodavaonicama rezervnih dijelova za motorna vozila, kao i u tvrtkama koje prodaju vatrogasnu opremu.

Oznake na vatrogasnom aparatu ukazuju za koje vrste požara je prikladno sredstvo za gašenje (npr. oznaka na vatrogasnom aparatu ABC znači da je sredstvo za gašenje sadržano u aparatu prikladno za gašenje požara zapaljivih krutih tvari-A, tekućina-B i plinova-C). ***UPOZNAJTE SE DETALJNO SA SVIM UPUTAMA NA VATROGASNOM APARATU,***

3. vatrogasni pokrivač (deka) služi za gašenje požara ulja, masti i ostalih malih početnih požara na način da "uguši" požar. Prekrivanjem se sprječava daljnji dotok kisika iz zraka u zonu požara. Naravno, u Vašem kućanstvu vjerojatno nećete imati vatrogasni pokrivač, ali umjesto njega možete koristiti bilo kakav pokrivač od pamuka ili vune.

Vježbajte se u korištenju vatrogasne opreme!